

Nr 412

Av herr **Nelander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.*

Den verksamhet, som bedrivs av de s. k. företagarföreningarna, är i huvudsak förlagd till län, vilkas näringsliv på grund av speciella omständigheter anses behöva visst stöd från det allmännas sida. Flykten från landsbygden, ensidigt inriktat näringsliv och konjunktur känsliga storindustrier är faktorer, som påverkat dessa föreningsars bildande. Genom att främja näringslivets differentiering, påverka dess lokalisering och uppmuntra startandet av nya företag bland annat genom kreditgivning mildras verkningarna av en eventuell arbetslöshetskris samtidigt som de sysselsättningstillfällena som skapas hindrar ungdomens flykt från landsbygden. Föreningarnas verksamhet är således dels av rådgivande, dels av långivande karaktär. Den kan sägas ha ett stort allmännyttigt värde, vilket framgår av att såväl landsting som kommuner beredvilligt beviljat bidrag till föreningarnas administrationskostnader. Företagarföreningar har nu bildats i sju län. Allt efter respektive läns speciella behov har verksamheten fått något olika inriktning i de olika länen.

På grund av det rikt differentierade näringslivet och den relativt tätt befolkade landsbygden i Skåne föreligger ej här samma behov av en företagarförenings långivande verksamhet som på andra håll.

Frågan om bildandet av företagarföreningar i de båda skånelänen har vid ett flertal tillfällen varit uppe till behandling i olika lokala institutioner. Såväl näringslivets egna organisationer som länsmyndigheterna har ansett att en sådan verksamhet ej för närvarande är behövlig. Från hantverksdistriktens sida har bland annat anförts, att det program, efter vilket statens hantverksinstitut skånekontor arbetar, motsvarar de önskemål, som hantverket och den mindre industrien i första hand önskar ha tillgodosedda.

För hantverk och småindustri lämnas för närvarande följande service från statens sida:

1. *Fortbildningskurser* inom de flesta yrken.
2. *Teknisk rådgivning* (material-, verktygs- och metodval, rationaliserings- och planeringsfrågor).
3. *Ekonomisk rådgivning*, bokföring och kalkylation m. m.
4. *Kredithjälp*, biträdande med hjälp i kontakt med banker och med uppgörande av ansökningshandlingar för sökande av statliga lån.
5. *Kreditgivning*.

Verksamheten vid statens hantverksinstituts skånekontor täcker punkterna 1—4, vid företagarförening utan utlåningsrätt punkterna 2—4, medan verk-

samheten vid en företagarförening med utlåningsrätt täcker punkterna 2—5. För Skånes vidkommande har från näringslivets sida framhållits att tillgodoseendet av behovet av fortsatt utbildning måste anses som det viktigaste. Genom att näringslivet här som en följd av den stora befolkningstätheten huvudsakligen är serviceinriktat, är det synnerligen angeläget att hålla yrkesmännen à jour med den snabba tekniska utvecklingen. För att ett företag skall kunna fylla sin uppgift i samhället på bästa sätt fordras, att yrkesmännen besitter ingående kännedom om den moderna teknikens hjälpmedel. Ett rationellt utnyttjande av dessa hjälpmedel jämte en modern företagsadministrering fordrar en mycket omfattande upplysningsverksamhet, dels i form av fortbildningskurser och dels i form av rådgivning och information i tekniska och ekonomiska frågor. En verksamhet enligt SHI:s skånekontor täcker därför näringslivets aktuella behov i Skåne. Skånekontoret har av naturliga skäl en intim och personlig kontakt med den stab av olika experter för skilda yrken, som finns inom institutet i Stockholm.

Skånes hantverksdistrikt och Malmö-Lunds hantverksdistrikt, som tillsammans representerar ca 7 000 hantverkare och småindustriföretagare, uttalade sig vid sina ordinarie årsmöten 1954 så gott som enhälligt för en utbyggnad av SHI:s skånekontor i stället för bildandet av företagarföreningar. Distrikten beslöt också att i skrivelse till Sveriges hantverks- och småindustriorganisation anhålla om att organisationen måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om anslag till skånekontoret för bestridande av de kostnader, som en utvidgning av kontoret skulle medföra.

SHI:s skånekontor startade sin verksamhet 1950 på initiativ av bland annat hantverksdistrikten i Skåne. På grund av det statsfinansiella läget med starkt begränsade anslag till institutet, har detta icke kunnat finansiera kontorets administrationskostnader, utan finansieringen har skett i första skedet genom välvilliga bidrag från näringslivet i Skåne. Från och med 1954 åtnjuter kontoret anslag från landsting och kommuner till ett belopp av 14 000 kronor per år samt ett årligt bidrag från Malmö industriförening å 3 000 kronor. Kontoret förestås för närvarande av en tjänsteman som till sin hjälp har ett halvtidsanställt skrivbiträde. Kontorets expedition är för närvarande inrymd i en lokal på 16 m², vilket utan kostnad ställs till förfogande av Malmö hantverksförening. De personella och lokala resurserna är icke tillräckliga, vilket i hög grad försvårat arbetet och hindrat en naturlig utveckling av en verksamhet, som visat sig ha stor betydelse för hantverket och den mindre industrien i Skåne. Under de första verksamhetsåren bestod arbetet nästan uteslutande av kursverksamhet, men allt eftersom kontorets arbete blev känt fick den konsulterande verksamheten en ökad omfattning. Då kontorets personal av ekonomiska skäl trots detta icke ökats, har en följd blivit att båda verksamhetsformerna blivit lidande på dessa missförhållanden.

För att kontoret således på ett tillfredsställande sätt skall kunna fylla de uppgifter, som kan ställas inom ramen för det här angivna verksamhetsområdet, är

en utvidgning av såväl personal som expeditionslokaler ofrånkomlig. Utöver nuvarande kostnader tillkommer för denna utvidgning lön till konsulent och skrivbiträde, pensionsavgifter, hyreskostnader, resekostnader, expertarvodet m. m.; totalt beräknade till 35 000 kronor.

Då SHI:s skånekontor enligt ovan fyller en uppgift, som till största delen är direkt jämförbar med företagarföreningarnas, har det ansetts som rimligt att staten i likhet med vad fallet är för föreningarna bidrager till administrationskostnaderna, så att dessa inte helt belastar landsting och kommuner. Detta har befunnits så mycket mera angeläget som en avsevärd *besparing* härigenom göres i förhållande till de kostnader för det allmänna som en företagarförening skulle medföra. Dessutom tillkommer fördelen av att kunna utnyttja en redan färdig verksamhetsform, som nu varit i arbete i över fyra år och som under denna tid blivit allmänt känd bland företagare i Skåne. Skulle trots detta föreningar bildas i de båda skånelänen, torde det bli mycket ovisst om skånekontoret kan fortsätta med sin värdefulla kursverksamhet, då det knappast kan anses troligt att landstingen och kommunerna är beredda att ekonomiskt stödja två institutioner med likartad verksamhet.

Statsrådet och chefen för handelsdepartementet har i årets statsverksproposition, tionde huvudtiteln, icke ansett sig kunna förorda Sveriges hantverks- och småindustriorganisations av SHI tillstyrkta framställning om särskilt anslag om 35 000 kronor till informationsverksamheten vid dess skånekontor. Med hänsyn till de synpunkter som refererats ovan anser vi att medel till nämnda verksamhet bör beviljas. Det kan lämpligtvis ske genom motsvarande förhöjning av anslaget till Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.

Med hänvisning till vad ovan anförts får vi föreslå,

att riksdagen för budgetåret 1955/56 måtte till Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m. bevilja ett reservationsanslag av 305 000 kronor, innebärande en förhöjning med 35 000 kronor i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag.

Stockholm den 26 januari 1955

Erik Nelander

Erik Hagberg
Malmö

Stig Hansson
i Önnarp

Filip Kristensson
Osby